

REDAKCJA

Plac Katedralny № 4. Adres Telegraficzny: WILNO.—KURJER. Skrzynka pocztowa № 96. — Telefon № 129

KURJER LITEWSKI

ADMINISTRACJA

Plac Katedralny № 4. Otwarta od 10 — 4 po połud. W niedziele od 9—10½ rano.

Skrytka pocztowa № 96 — Telefon № 129

WARUNKI PRENUMERATY

Table with columns: W WILNIE, Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ, ZAGRANICĄ. Rows: Rocznie, Półrocz, Kwartał, Miesiące.

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych.

Wydawnictwa rok piąty.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadesłane za jeden wiersz garmontowy w tekście, lub jego miejsce 1 rub. Ogłoszenia na 1-iej stronie za jeden wiersz garmontowy lub jego miejsce 50 kop.

Za dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rub. od tysiąca, oprócz opłaty pocztowej.

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim.

Ogłoszenia przyjmuje się tylko do godz. 12 w południe

REDAKTOR WOJCIECH BARANOWSKI.

KIEROWNICZKA LITERACKA ELIZA ORZESZKOWA.

SEKRETARZ LUDWIK ABRAMOWICZ.

Numer pojedynczy 5 kop.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

Numer pojedynczy 5 kop.

Teatr Polski. W piątek 24 lipca 1909 r.

W OGRODZIE PO-BERNARDYŃSKIM.

Pierwszy raz

„Pięć cór na wydaniu”

operetka w 4 akt.

Jutro „Lizystrata” (ceny niższe).

OGRÓD BOTANICZNY.

Dyrekcja J. A. Szumana

SALA KONCERTOWA

TEATR LETNI

Lipcowy atrakcyjny program.

Masa nowości.

Dziś wielkie przedstawienie galowe.

Masa nowości!

Od g. 2-jej pp. na pięknej werandzie obłady, podczas których i wieczorem od 8-1 w nocy gra rumuńska orkiestra Stefanowa

Dla pracodawców i pracowników.

Z dniem 26 lipca otwieramy w „Kurjerze Litewskim” po cenie niższej nową rubrykę ogłoszeń:

POSADY I PRACE

(poszukiwane i zaoferowane).

Cenę trzykrotnego takiego ogłoszenia, nadesłanego tylko bezpośrednio do Administracji „Kurjera Litewskiego” i zawierającego do 20 słów każdorazowo, oznaczamy na 1 rubla.

Ofiarujących pracę lub posadę prosimy jednocześnie z nadesłaniem ogłoszenia o podanie swoich warunków, poszukujących zaś pracy o kopje świadectw dla przedstawiania pracodawcom.

Wydawnictwo „Kurjera Litewskiego”.

Ważne dla pp. przemysłowców i kupców.

W końcu października opuści prasę

Wielki ilustrowany Kalendarz

„Kurjera Litewskiego”

(rok II-ty)

Jedynie tego rodzaju wydawnictwo polskie dla 6 gubernji: wileńskiej, grodzieńskiej, kowieńskiej, mińskiej, witebskiej i mohylowskiej.

CENA OGŁOSZEŃ:

Table with columns: przed tekstem, w tekście, po tekście. Rows: cała strona, 1/2 str., 1/4 str., 25.

Zamówienia uprasza się nadsyłać do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie, plac Katedralny № 4.

Wydawnictwo „Kurjera Litewskiego”

Mapa Litwy i Białej Rusi

OPRAWOWANA PODŁUG NAJNOWSZYCH ŹRÓDEŁ,

z oznaczeniem miast, miasteczek, osad, większych wsi, parafji, dróg żelaznych, stacji kolejowych, dróg bitych i t. d.

W kolorach, na specjalnym papierze,

Rozmiar 91x85 ctm.

Skala 20 wiorst w calu ang.

Cena mapy rb. 2, podklejonej na płótno do składania rb. 3.

Na płótnie i walcach do zawieszania rb. 4.

Przesyłka kop. 50, egz. na walcach kop. 75.

Dla prenumeratorów „Kurjera Litewskiego”

Cena rb. 1, podkl. na płótno rb. 2, na walcach rb. 3.

Przesyłka kop. 50, egz. na walcach kop. 75.

Do nabycia w Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie, plac Katedralny № 4, oraz we wszystkich księgarniach.

Posiadający

Mapę Litwy i Białej Rusi

(Wydawnictwo „Kurjera Litewskiego”)

winien zaopatrzyć się w świeżo wydany

Przewodnik

po Litwie i Białej Rusi

dający w alfabetycznym porządku źródłowe historyczno-ekonomiczne i geograficzne wiadomości, dotyczące miast, osad, miasteczek i wsi Litwy i Białej Rusi.

Cena rub. 1, z przesyłką rub. 1 kop. 20, za zaliczeniem

rb. 1 k. 30.

Do nabycia w Administracji „Kurjera Litewskiego” i we

wszystkich księgarniach.

Towarzystwo kredytowe ziemskie na Litwie i Białorusi.

Przed dziesięciu dniami miał miejsce w Kownie zjazd przedstawicieli Towarzystw rolniczych, w sprawie reorganizacji długoterminowego kredytu ziemskiego w naszym kraju.

Sprawa ta zapoczątkowana przez mińskie Towarzystwo rolnicze około r. 1893, podjęta następnie została przez Kow. Tow. rolnicze, dwa najbardziej ruchliwe i czujne na potrzeby ziemian naszych Towarzystwa rolnicze, przeszedłszy przez stadium starania się o otwarcie kredytu polakom w państwowym Banku Szlacheckim, stanęła na zjeździe kowieńskim na konkretnem postanowieniu czynienia kroków w rządzie—o zatwierdzenie ustawy Towarzystwa wzajemnego kredytu ziemskiego dla gubernji: wileńskiej, grodzieńskiej, mińskiej, mohylowskiej i witebskiej.

Zajmując na łamach Kurjera głos w tej sprawie, łatwo z racji pozojeji mojej dlugetelnego dyrektora akcyjnego Banku Ziem., posiadający być może o stronność i o przemawianie pro domo sua. Zastrzegam się przed tem posiadaniem i zaczynam od twierdzenia, że formę Tow. Wz. Kred. uważam za najwłaściwszą i najopowiedniejszą dla długoterminowego kredytu hipotecznego.

Przystępując do stworzenia nowej jakiejś instytucji, pierwsze pytanie, jakie postawić sobie winniśmy—jest: jakie zadanie ma ona spełniać i czego się po niej spodziewamy?

Odpowiedź na pozór łatwa: Primo dać kredyt pod zastaw dóbr ziemskich tańszy, niż go dają obecnie funkcjonujące instytucje i wślad z tem wyratować ziemiaństwo z upadku finansowego, w jakim się znajduje.

Tu, z konieczności—cyfr trochę; procenty opłacane instytucjom kredytowym z trzech składają się części: 1-a—na kupon od listu zastawnego obecnie w Bankach Ziemskich 4 1/2%, 2-a—na umorzenie długu w ciągu 66 lat 1/4%, i na kosztta prowadzenia interesu—kapitał rezerwowi, a w Banku Ziemskim i na dywidendę akcjonariuszy—1/2%. Na pierwszą część tych kontów rodzaj instytucji kredytowej wpływ względny tylko wywiera; wysokość procentu od listów zast. zarówno jak kurs ich giełdowy, zależne są głównie od stopy procentowej, w kraju praktykowanej, doskonałości praw tym krajem rządzących, od praw obywatelstwa jakiego papier ten szeregiem lat sobie wyrobił, bezpieczeństwa, jakie dany interes przedstawia itp. Forma instytucji wzajemna lub akcyjna mniej-szy tu wpływ wywiera. (Kurs listów zastawnych Tow. Wz. Kr. Król Pol. 4 1/2%, wynosi około 92, a jednocześnie

wileńskich, kijowskich—około 82; nie samej tylko formie instytucji przypisać to można lecz w znacznej mierze lepszemu kodeksowi cywilnemu w Królestwie. Jednocześnie Mińskie listy zastawne Wzajemnego kredytu z trudnością cenę 72 osiąga).

Pozostaje trzecia część t. j. 1/2%, która zmianie podlegać może. Towarzystwo Kredytowe Królestwa Polskiego przez długie lata pobierało na ten cel (jako też i Bank Ziemski początkowo) 1%. Stworzywszy w ciągu 50 lat pierwszych istnienia z tego źródła znaczny kapitał zapasowy, procenta od którego wystarczyły na pokrycie kosztów administracji, zupełnie zaprzestano pobierania od swoich debitorów składki na administrację.

Łamy dziennika nie pozwalają wchodzić w dowodzenie niepraktyczności tego sposobu.

Najtańsze ze znanych wzajemnych instytucji kredytowych hipotecznych, niemieckie Landszafy pobierają na ten cel 1/2, proc. i robią na tem jeszcze małe oszczędności, dołączając je do fundu amortyzacji i na parę lat skracają trwałe pożyczki. Nie sądzę, iżby w naszych warunkach, przynajmniej w początkowe lata mogło Tow. wz. kred. opędzić swoje koszty jednym czwartym proc. naprzód dla wielkich braków prawa cywilnego, regulującego stosunki naszej własności, powtórę—ze wstydem przyznać to muszę—dla wielce niewyszkolonej pod względem punktualności w wykonaniu przyjętych na siebie zobowiązań klienteli.

W poznańskiej np. Landszefie kasa, przyjmująca raty, bywa czynna tylko 4 tygodnie w roku: 15—30 czerwca i 15—31 grudnia, i nikomu do głowy nie przyjdzie płać rat częściami w rozmaitych terminach, Kwity wprzód wypelniane na każdy majątek, leżą w alfabetycznym porządku u wóznego, tam się je bierze, zbliża do okienka kasjera, płaci, on na nim stempel i podpis kładzie i—koniec manipulacji. Oszczędza to najmniej 20 urzędników w naszym pracującym biurze... zdaje się rzecz prosta, a jednak wiele lat upłynię, nim do tej akuratności ludzie u nas się przyzwyczajają.

Z tego źródła zatem, wobec jeszcze nieodzownego formowania kapitału zapasowego zmniejszenia w Tow. Wz. Kred. rat oczekiwać przynajmniej w bliźszej przyszłości nie można. Następują kary tak zwane peny, źródła dochodu nieznanie prawie w poznańskiej Landszefie, bo egzekucja następuje w 15 dni po niezaplaceniu raty. U nas niestety musiały by i w Tow. Wz. Kred. pozostać te same, co w Akc. Bankach, bo doświadczenie uczy, że o ile peny jest niższa od bieżącej stopy procentowej, większość debitorów korzysta z możności zaciągania w ten sposób w instytucji pożyczki taniej, drogą niezaplaceniu rat. Zapewne zyski z tego tytułu pójdą w Tow. Wz. Kr. na korzyść klientelom i wpłyną na skrócenie terminu pożyczki albo na zmniejszenie rat po skompletowaniu kapitału zapasowego, ale i tam penami opłacaniem przez część dłużników, najbardziej pomocy potrzebującą, podzieliła się z nimi i tacy, co pen nie płacą.

Nie będę dotykał trudności, większej dziś niż przed kilku laty, uzyskania zatwierdzenia Tow. Wz. Kred., ani też kwestji ulokowania listów zastawnych, są to rzeczy, które dobrą wolą, wytrwałością i cierpliwością się przezycięją, a tymczasem tylko grono założycieli, nie zaś szerszy ogół, interesują. Lecz wiedzieć trzeba prawdę nagą, czego przy nowych warunkach kredytu spodziewać się można, bo nie bardziej odważni nie odbiera, jak zawieszona nadzieje.

Z powyższego dojść należy do przekonania, że znaczniejszych ulg w stopie procentowej przez założenie Tow. Wz. Kred. przynajmniej w bliźszej przyszłości spodziewać się nie można.

Nie chciałbym jednak, żeby czytelnicy doszli do wniosku, iż przez to nie należy dążyć do uzyskania Tow. Wz. Kred., przeciwnie—tylko nie należy pokładać w niem nadziei takich, których ziścić ono nie będzie w stanie. Pożytek większy od materialnego przyniesie ono swoją rolą wychowawczą, moralną, ucząc srogością konieczną, akuratności i poszanowania cudzej własności przez bezpośredni udział w instytucji, rozwijającej ideę samopomocy, a jednocześnie zmuszając akcyjne

instytucje do czułości na potrzeby klientelom.

Banki ziemskie istnieć nie przestaną. W Prusach, gdzie do połowy przeszłego zeszłego wieku istniały tylko Tow. Wzam. Kredytu, właściciele ziemscy dobjali się o przyznanie praw emisji listów zastawnych i akcyjnym instytucjom. Wobec rozwoju ziemstw i samorządów otwoży się dla Banków akcyjnych nowe szerokie poledzialności, dając kredyt samorządnym ciałom na wzór „Credit foncier” francuskiego.

Kiedy w kraju zapanują prawa, potrzebę wszystkich obywateli uwzględniające, rozwinie się praca, podniesie dobrobyt i kultura starczy miejsca do pracy dla wszystkich. P. Kończa.

TOLERANCJA WYZNANIOWA.

Minister spraw wewnętrznych wystosował do gubernatorów i naczelników miast i obwodów okólnik, z załączeniem przedstawienia przed otwarciem sesji jesienniej Dumy Państwowej danych statystycznych co do liczb osób, które przeszły z prawosławia na inno wyznania w ciągu ostatnich lat 4, czyli od czasu ogłoszenia aktu tolerancyjnego.

Dane te złożone mają być na żądanie posłów z prawicy, którzy jakoby z cyframi w ręku zamierzają dowieść obecnego groźnego dla Cerkwii prawosławnej położenia, a jednocześnie wystosować do Dumy Państwowej interpelację w sprawie konieczności zapobieżenia masowemu przechodzeniu prawosławnych Rusi chelmskiej na katolicyzm i na luteranizm.

Prasa rosyjska.

Ze sprawozdania posła Bierozowskiego.

Według wiadomości gaz. „Pocza-jewski Listok” (Dodatek do № 32 tej gazety), poseł Dumy Państwowej Bierozowski, wygłosił na Wołyńiu referat o działalności partji prawych, a w szczególności o audjencji posła Markowa.

Na zakończenie swego referatu poseł Bierozowski, według komunikatu umieszczonego w „Dodatku”, powiedział:

„Nie mogę nie powiadomić was, panowie, o tej specjalnie rozrzuconej scenie, która zaszła w gabinecie Jego Cesarskiej Mości w czasie przyjęcia przez Monarchę posła Markowa.”

„Kiedy Monarcha rozmawiał z Markowem, do gabinetu wszedł Następca-Cesarzowiec, Aleksy Mikołajewicz. Monarcha, wskazując nań, rzekł do Markowa:

„Oto Mój Następca”. Markow, zwróciwszy się do Następcy, rzekł: „Mam nadzieję, Wasza Cesarska Wysokości, że Wy będziecie równie wielkim Monarchą, jak i Wasz Pamięjący Rodzie”. Na to Następca odparł z uśmiechem: „Postaram się.”

„Kiedy o tem opowiedział nam Markow, byliśmy literalnie do łez rozczuleni całą tą sceną, zwłaszcza zaś szacowną odpowiedzią dziecka—Następcy.”

Doniosła kwestja.

„Russkija Wiedomosti” zamieściły artykuł wstępny, który ze względu na ogromne znaczenie poruszanej kwestji, oraz na konieczny znak zapytania, można nazwać alarmującym. Chodzi mianowicie o losy reformy agrarnej.

Kiedy jeszcze niedawno sypały się na nas obfite reklamy urzędowe o postępek reformatorskich naszego rolnictwa, nie krępujące się ani wyśrubowanemi cyframi, ani sprzecznosciami wewnętrznymi, teraz nagle nastalo milczenie. O rezultatach bardzo głośno rozpoczętego przed rokiem badania gospodarstw (chutorów), po którym spodziewano się wskazówek na przyszłość—ani słowa, jakgdyby tego badania wcale nie było.

Dziennik moskiewski, opierając się na przemówieniu ministra Kolkowcewa w Radzie państwa, oraz na pewnych ulamkowych informacjach, wyraża przypuszczenie, że cała wielka reforma agrarna osiadła na koszu, gdyż rząd nie wie, co ma zrobić z zapasem ziemi, którą skupił w tym celu w swem ręku. Nie milczeć i nie ukrywać nale-

ży w dzisiejszem położeniu, lecz całkiem otwarcie oznajmiać o tem, co jest i co się zamierza. Zupełnie naturalne i uprawnione jest życzenie obeznanania się z zasadami zapowiedzianego planu likwidacji nagromadzonego zapasu ziemi.

„Rossija” idzie w lewo.

I nie jest to bynajmniej żart, jeno fakt stwierdzony w jednym z ostatnich artykułów tej gazety. Czy wszakże „Rossija” długo wytrzyma w tym nastroju, zależy od będzie, oczywiście od dalszych... instrukcji.

Tymczasem gazeta tak pisze z okazji sprawy żydowskiej:

„Niemasz wątpliwości, że żydzi są zrzułowionizowani, lecz kto powinien myśleć o tem, ażeby 5 mil. poddanych rosyjskich wyznania izraelskiego stało się poddany mi rosyjskimi nie według paszportów jedynie, jeśli nie my, rosjanie? Emigracji żydowskiej nie pomagamy, ziem dla żydów zagranicą nie szukamy, szkół państwowych wśród nich nie wprowadzamy, a przeciwko nam, żeby nas kochali i byli dobrymi obywatelami.

„Trzeba było wczesniej pomyśleć, przyłączając Litwę i kraj Południowo-Zachodni, jak z żydów zrobić obywateli rosyjskich, lub też jak ich wydalic z granic Rosji. Teraz już zapóźno na krzyki i wymyślania. Teraz należy kształcić naród rosyjski, ażeby konkurencja była dlań nie straszna, nie zaś szkodliwa w granicach osiadłości żydowskiej składy umysłowego dynamitu i hodowlę przyszłych znieprawicy miejscowej burokracji.”

A nieco dalej:

„Głupstwo nigdy nie było dobrą polityką. Zaś stosunek „prawdziwych” rosjan do żydów jest stosunkiem głupim, nie państwowym; jest to stosunek łajania i gróźb, a bynajmniej nie walki ekonomicznej i umysłowej. Srod żydów, jak i w każdym innym narodzie są dobre żywioły, i trzeba aby te żywioły służyły Rosji, a nie nienawidzili jej, gdyż tak czy owak nie możemy przecież wszystkich żydów gdziekolwiek wyrzucić. Pewien dobry i rozumny rosjanin powiedział: „Tak, gdyby mi wypadło zamieszkać w malej miejscinie żydowskiej, żywić się jedynie śledziami i nie mieć możności dokądkolwiek się rzucić, nigdzie nie znalazłby zarobku,—to bym także wziął się do rzucania bomb”. Słów tych nie wadziłoby nam wszystkim, rosjanom, zapamiętać.”

Gazownia miejska.

Gazownia miejska jest ostatniem z zamierzonych większych przedsięwiorstw miejskich.

Zdawałoby się, że wobec dziś już przemożnego stanowiska, jakie zdołała już zająć w naszym życiu elektryczność i jakie — dodajmy — netylko nie upada, lecz się wzmagą, myśl o własnej produkcji gazu oświetlającego, na większą skalę, jest wzrost anachronizmem.

A przecież tak nie jest. Gaz ma pewną ilość swoich konsumentów—odbiorców i mieć ich zawsze będzie, nie dlatego, że jak to było przez czas dłuższy u nas, stacja elektryczna nie mogła wystarczyć zapotrzebowaniam z miasta, nie dla względów wreszcie jakichś innych, czasem bardzo fantazyjnych, jeno dlatego, że w bardzo wielu wypadkach elektryczność nie może zastąpić gazu. Gaz daje światło i ciepło—i w tem cała jego przewaga.

Jeśli zważymy, że dziś sklepy i lokale handlowe z dniem każdym stają się droższe i że dla wielu względów ogrzewanie tych ubikacji zapomocą zwykłego palenia w piecach jest niedogodne lub nawet wprost niezastosowne, to rola gazu jeszcze urosnie. Dwa lub trzy płomyki gazowe zdolne są w ciągu godziny o tyle ogrzać niewielki sklep, że siedzenie w nim staje się możliwem w dni jesieni i długiej zimy. Wieg w tych warunkach gaz nie obawia się żadnej konkurencji.

Toż samo i przy zastosowaniu gazu do innych, poza oświetleniem celów, czyli tak zw. gazu przemysłowego: może być on siłą motoryczną, lecz jednocześnie i matem ogniskiem względnie wysokiej temperatury, co jest nader często bardzo poszukiwanem. A tego wszystkiego elektryczność nie daje, przy-

DECYZJA PARLAMENTU.

Konstantynopol. Minister spraw wewnętrznych, Ferid-pasza uległ decyzji...

WOJNA Z KABYLAMI.

Meila. Kabylowie napadli znienacka w d. 21 lipca na obóz generała Imaza...

WYJAZD EMIRA.

Nowa Buhara. Emir bucharski wyjechał do Jajty.

CHOLERA.

Petersburg. Zawiadamiają o wypadkach cholery w Rydze, Archangielsku i powiatach archangielskim i oneskim.

W Połocku od d. 19 do 21 lipca zachorowało osób 50, zm. 13.

Petersburg. W ciągu ostatniej doby zachorowało w stolicy 37 osób, zmarła 22; pozostałe chorujących 493.

LIKWIDACJA REWOLUCJI.

Noworosyjsk. Sąd wojenny, po rozpatrzeniu sprawy o republikę noworosyjską skazał 3 osoby na zesłanie...

Niezależnie od tego, sąd postanowił pociągnąć do odpowiedzialności za bezczynność władzy gubernatora Bierzenkowa i rotmistrza Żandarmerji Dawydowa...

Obronę wnosili Sokolow, Chomenowski, Andronnikow, Kariakin i poseł do Dumy Adżemow.

ZAMACHY, ZABÓJSTWA I GRABIEŻE.

Elizawetpol. Wysłanych przez chana perskiego Hadzi 12 uzbrojonych persów napadło na wieś Mamedbekię...

Mściaw (gub. mohylowska). Wieczorem w poniedziałek, 6 bandytów w Koleśnikach wtargnęło do mieszkania popa Sadowskiego...

KRADZIEŻ.

Syriań. Z zarządu ziemskiego skradziono w nocy, przez okno, kasę pieniężną z dokumentami i weksłami...

Przyszłość Persji.

Świat cywilizowany zaskoczony przed kilku laty wybuchem rewolucji w państwie perskim, nie mógł sobie w pierwszej chwili zdać sprawy z przyczyn, które zburzyły naród...

myśl hasła: „Persja dla persów”. Wzrzenie rewolucyjne w Persji, połączone w ten sposób, musiało zwrócić uwagę na kwestię rozwoju w przyszłości państwa perskiego...

Stosunki klimatyczne Persji są burzo charakterystyczne. Gdy bowiem w Aserbejdżenie i na wyżynie Teheranu panuje zima, niemal tak silna jak w północnych krajach...

Ludność Persji, licząca blisko dziesięć milionów, składa się prócz persów, z tatarów i licznych plemion arabskich, z żydów, kurdów, cyganów i armeńczyków.

Rzecz dziwna, że persowie jeszcze dziś produkują innym ludom, pomimo, iż już od z górą dwustu lat, mianowicie od śmierci szacha Ab-

basa, ruch umysłowy w Persji zupełnie zamarł, mimo, że szkoły, niegdyś sławne na całym Wschodzie opustoszały i zamierała wszelka chęć twórcza...

Rozbudzenie życia w Persji, mianowicie w najdostępniejszej części Iranu, przypisać należy Nasr Eddinowi, który po pierwszej podróży do Europy w latach siedemdziesiątych ubiegłego stulecia...

Przebudzenie się persów z wiekowej apatii i podniesienie przez nich hasła narodowościowo-wolnościowego jest zapowiedzią uzdrowienia etycznego i politycznego tego społeczeństwa...

partą zostanie na nowych, silnych podwalinach.

GIEŁDA.

Telegramy Handlowe Pet. Agencji Telegraficznej.

Petersburg, dn. 23 lipca 1909 r.

Table with financial data including 'Wartości dywidendowe', 'Papierami lokacyjnymi', 'Premjówkami', 'Renta państwowa', etc.

Ceny zboża.

Table with grain prices including 'Pszenica, niestaly', 'Zyto, mocny', 'Owies'.

dalszy Jęczmień roz.-dunajski 193-143

Redaktor i wydawca

WOJCIECH BARANOWSKI.

TOWARZYSTWO AKCYJNE

GUSTAW LIST

w Moskwie.

AUTOMOBILE

Zjednoczonych fabryk automobilowych „BENZ” i „HAGGENAU”

najlepsze na całym świecie

Powozowe, Ciężarowe, Omnibusy, Furgony

Firma otrzymuje na wyścigach międzynarodowych pierwsze nagrody.

Kosztorysy i rysunki wysyła

DOM HANDLOWY

E. A. BASEWICZ,

Witno,

Skrytka pocztowa 87

Telefon 307.

4-3-904a

„PRZYJACIEL LUDU”

NAJTAŃSZE I NAJWIĘKSZE

tygodniowe obrazkowe pismo ludowe,

przeznaczone dla szerokiego ogółu mieszkańców wsi i miasteczek, w treści swej uwzględnia przede wszystkim sprawy oświaty, umoralnienia i podniesienia dobrobytu ludności.

OBSZERNY DZIAŁ

GOSPODARZY I INFORMACYJNY.

Cena roczna „PRZYJACIELA LUDU” wraz z czterema dodatkami: „Rodzina”, „Anioł Stróż”, Z chwili bieżącej i „Wiadomości telegraficzne” w Wilnie rb. 2, z przesyłką pocztową: rocznie rb. 2 kop. 50, półrocznie rb. 1 kop. 25, kwartalnie kop. 65.

Zwracamy uwagę na ogłoszenia

w „PRZYJACIELU LUDU”.

Cena: Cała stronica rb. 30,00. Pół 15,00. Za wiersz petitiu lub jego miejsce przed tekstem kop. 30, po tekście kop. 15. Za załączniki po 5 rb. od tysiąca, oprócz opłaty pocztowej.

Okazowe numery na każde żądanie wysyłane są bezpłatnie.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:

Wilno, Plac Katedralny № 4.

„ANIOŁ STRÓŻ”

(Gazetka dla dzieci)

BEZPŁATNY TYGODNIOWY

DODATEK OBRAZKOWY

do „Przyjaciela Ludu”

„PRZYJACIEL LUDU”

DODATEK TYGODNIOWY

WIADOMOŚCI

TELEGRAFICZNE

do „Przyjaciela Ludu”

7-klasowy Zakład Wychowawczy ANIELI HOENE-PRZESMYCKIEJ

Egzaminy wstępne 1, 2, 3 września, początek roku szkolnego 4 września n. st. Obojętne programy ogólnie kształcące zwraca się szczególną uwagę na dokładną znajomość teoretyczną i praktyczną języków francuskiego, niemieckiego, angielskiego.

Warszawa, ul. Mazowiecka 4.

„Szyszman i Duruncza”

znajdujący się przy ul. Wielkiej w domu br. Platara, podaje do wiadomości pp. klientów, że skutkiem podwyższenia akcyzy od 1 lipca, przystąpił do sprzedaży wszelkich wyrobów, jak tytoń i papierosy, które sprzedawane są po dawnych cenach, bez żadnej nadpłaty.

Szczególną uwagę zwraca fabryka na dobrotę wyrobów, Cygar zagranicznych i ozdobne skórzane port-cygary

Dom Handlowy Szyszman i Duruncza.

MARJI LANGE

z pensjonatem i klasą wstępną (Warszawa - Miodowa № 1).

Zapis učenje na rok szkolny od d. 24 sierpnia 1909 r. Egzaminy nowo-wstępujących učenje 3 i 4 września n. st., początek lekcyj 6-go września.

MARJI MATUSZEWSKIEJ

z klasą wstępną i pensjonatem, w Warszawie, Leszno № 28.

Zapis učenje od 15 sierpnia n. st. Egzaminy dla nowo-wstępujących 1, 2 i 3 września n. st. Początek roku szkolnego 4 września. Przyjmują się pensjonarki na przystępnych warunkach.

„NOWA GAZETA”

Jedyny w Królestwie Polskim wielki organ postępowy i demokratyczny, poświęcony polityce, sprawom społecznym, ekonomicznym oraz literaturze i sztuce.

Wychodzi dwa razy dziennie z licznymi dodatkami. „Nowa Gazeta”, prócz zasadniczej treści, obejmuje następujące dodatki:

- I. „Gazeta Handlowa” poświęcony sprawom handlowo-ekonomicznym. Dwa tygodniowe dodatki: Literacko-artystyczne p. n. „Literatura i Sztuka” i popularno-naukowy p. n. „Nauka i życie” tygodniowy

IV. Dodatek powieściowy układowy, zawierający wybór najlepszych powieści, oraz artykuły i korespondencje prowincjonalne, stałe zamieszczone w dodatku p. n.

V. „Echa Prowincjonalne”. Całość składa się na pismo, które tak treściwą, jako też objętością przewyższa wszystkie inne pisma, wychodzące w Warszawie. „Nowa Gazeta” pomieszcza w różnych działach 3 powieści. „Nowa Gazeta” jest w zakresie spraw politycznych i społecznych organem najaktualniejszym. W zakresie literatury, sztuki i nauki jest jedynym pismem codziennym, w pełni uwzględniającym wszystkie przejawy w tych dziedzinach.

Redaktor naczelny St. A. Kempner. Redaktor literacki J. Lorentowicz. Prenumerata wynosi: miejscowa rocznie rb. 9, półrocznie rb. 4.50, kwartalnie rb. 2.25, miesięcznie kop. 75, a nadto 10 kop. miesięcznie za odosłanie; na prowincji rocznie rb. 11, półrocznie rb. 5.50, kwartalnie rb. 2.75, miesięcznie kop. 95 (w Łodzi z odosłaniem do domów miesięcznie rb. 1); za granicą: za markami miesięcznie rb. 1.90.

GLÓWNA ADMINISTRACJA I KANTOR Warszawa - ulica Szpitalna № 10. Telefonu № 32 76 - Nadto filje. 3-3-624a

ZAWIADOMIENIE.

Wileńska 8-io klasowa Szkoła Komercyjna.

Przyjmowanie prób od nowo-wstępujących odbywać się będzie od 1 sierpnia w lokalu szkoły o godz. 11 do 2-jej po poł. codziennie z wyjątkiem świąt. Egzaminy wstępne rozpoczną się 17 sierpnia o godzinie 9-jej zrana. Rozkład egzaminów wywieszony w szkole.

P. O. Inspektora Wileńskiej Szkoły Handlowej Teodor Piotrowicz SAWIŃSKI

Z nadchodzącym rokiem szkolnym 1909-1910, OTWIERA w Wilnie Zakład Handlowy 4-o klasowy, z klasą przygotowawczą, podług programu odpowiednich klas 4-o klasowych programów rządowych.

Przyjmowanie prób codziennie, a osobiste porozumiewanie się z właścicielem w soboty i niedziela od 10 zrana do 2 po południu. Otwarte będą pierwsze trzy klasy. Opłata za naukę w klasie przygotowawczej - 30 rb., w kl. 60 rb., w III-70 rb. rocznie. Egzaminy wstępne rozpoczną się 17 sierpnia. Wykładaczą będą nauczyciele rządowych szkół naukowych.

Adres: ul. Ostrobramska (za żelaznym mostem) № 26 m. 1.

OGÓLNE DOSTĘPNE OGNIOGASICIEL

do gaszenia pożaru, daje strumień wody do 8 sążni, również użyteczny do polewania ulic, ogrodów, sadów i do dezynfekcji stajen, koszar i t. d. Cena tylko 3 rb.

Jedyna przedst. na całą Rosję SKŁAD A. W. GAPIEWEJ Moskwa, W. Nikitka d. № 10. Adres dla telegr.: Moskwa, D. „Gapiew”. Prospekty i zaświadczania wysyłamy bezpłatnie. Zamówienia wysyła po otrzymaniu za datką w połowie należności. 4 4 866a

Zupełnie wytopia (nie oszatamia) MUCHY i OWADY TYLKO prosek AURASTERIN

Do nabycia w większych składach aptecznych i aptekach. Przedstawiciel na kraj północno-zachodni J. Wejnberg, Wilno. 20-20-547a

Ogłoszenia drobne. Człowiek w średnim wieku, trzeźwy, pracujący, poszukuje miejsca stróża. Adres: Wielka 84 m. 62. Jan Rutkowski. 6-1-288a

Dla uczniów klas młodszych mieszkaniec wiosk i trzeźwi opiekunowie. Wiadomość: Administracja „Kurjera Litewskiego”. 6-1-282a

Dwa tramwaje do użytku na twardych drogach na parę koni, do wożenia pasażerów na 15 osób każdy, zagraniczną fabrykę, z uprzedzeniem do sprzedania w Łódzku. Administracja „Kurjera Litewskiego”. 6-1-274a

Inteligentna panna poszuka do zarządu domem na wyjazd. Oferty proszę nadsyłać do administracji „Kurjera” pod H. H. 100a

Mając kilka godzin wolnego czasu poszukuję wieczornego zajęcia biurowego. Oferty w Administracji „Kurjera Litewskiego” pod L. K. 6-6-190a

Sprzedam aparat fotograficzny, 9x12 wraz ze wszystkimi przyborami, statywem, 2 obiektywami - nie drogo. Witka № 40 m. 22, od godz. 4 po poł. 600a

„Renometr” Gwastocho-wojski, ul. Al. 60-ty, na warunkach najbliższych przeprowadzi sprzedaż, zamianę, dzierżawę, poręczoność majątków ziemskich, nieruchomości miejskich, oraz zakładów przemysłowych. 25a

Królowa wirówek do mleka „MÉLOTTE”

uznana za granicą za najlepszą i u nas przez szereg obywateli ziemskich oceniona nader pochlebnie:

- 1. Pozostawia w mleku chudem tylko 0.05-0.08% tłuszczu. 2. Odnacza się chodem o 40% lżejszym, niż inne syst. 3. Posiada bęben samobalansujący się, a więc niepodlegający częstym uszkodzeniom. 4. Nie wymaga fachowej obsługi. 5. Pracuje długo bez przerw i napraw. 6. Zużywa nader mało oliwy.

Wylączny przedstawiciel TOWARZYSTWO AKCYJNE Tadeusz Kowalski i A. Trylski, Warszawa, Miodowa 4. Oddział w Wilnie: prospekt Św. Jerzego № 32.

Z powodu mającego się odbyć remontu naznaczona została wyprzedaż wszystkich towarów z ustępstwem 25-30%.

Skład zaopatrzony jest w bogaty wybór wszelkich towarów optycznych i elektrycznych. OLBRZYMI WYBÓR 863a

APARATÓW FOTOGRAFICZNYCH I PRZYBORÓW WILNO, Dominikańska 17. Optyk Rubin

DOM HANDLOWY Br. A. i J. ALSZWANG.

FABRYKA BIELIŃNY I WYPRAW, ma zaręczyć zawiadomić Sz. publiczność, że po gruntownej przebudowie magazynu, przy tymże magazynie otwarty został

Oddział modnych towarów manufakturalnych Specjalny salon dla sukien, kostiumów, okryć i szub, pod kierunkiem doświadczonego krawcojki i krojojki, sprzedających w tym celu a Paryża, którzy pracowali w pierwszorzędnym domu: Dusse i Worta.

Wszelkie obstatunki będą wykonane podług modeli paryskich. 10-8-895a Pracownia przy magazynie. ||| Wykonanie najpiękniejsze. CENY UMIARKOWANE.

ASTHMA i KATARY ESPIC

Leczy się przez użycie CYGARET i PROSZKU Duszności, Kaszeli, Zakatarzenia, Nowralgii. Fuzygator do nakładania pleśniowego jest najskuteczniejszym środkiem do Polonania Chorób organów oddechowych.

ROZKŁAD POCIĄGÓW Od dnia 18 kwietnia 1909 r.

Table with train schedules including 'Odchodzą z Wilna', 'Przychodzą do Wilna', 'Do Petersburga', 'Z Petersburga', 'Do Warszawy', 'Z Warszawy', 'Do Wierzbowa', 'Z Wierzbowa', 'Do Mińska', 'Z Mińska', 'Do Libawy', 'Z Libawy', 'Do Równego', 'Z Równego'.